

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
lica odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-03-67-R77.2
Datum: 24. jul 2009.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VEĆEM

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsedavajući
sudija Kevin Parker
sudija Iain Bonomy

Sekretar: g. John Hocking

Presuda od: 24. jula 2009.

TUŽILAC

protiv

VOJISLAVA ŠEŠELJA

JAVNO

**JAVNA REDIGOVANA VERZIJA PRESUDE PO NAVODIMA
O NEPOŠTOVANJU SUDA OD 24. JULA 2009.**

Amicus curiae tužilac:

g. Bruce MacFarlane, Q.C.

Optuženi:

g. Vojislav Šešelj

SADRŽAJ

I. ISTORIJAT POSTUPKA.....	1
II. MERODAVNO PRAVO	2
III. ARGUMENTACIJA.....	4
A. <i>AMICUS</i> TUŽILAC	4
1. Stvarno obeležje.....	4
2. Subjektivno obeležje.....	4
B. OPTUŽENI	4
1. Stvarno obeležje.....	4
2. Subjektivno obeležje.....	5
IV. ODGOVORNOST OPTUŽENOG.....	5
A. STVARNO OBELEŽJE KRIVIČNOG DELA.....	5
(a) Da li su u vreme objavljivanja knjige bile na snazi odluke ili nalozi o zaštitnim merama za zaštićene svedoke?	5
(b) Da li je u knjizi otkriven identitet zaštićenih svedoka?.....	6
(i) Prvi svedok	6
(ii) Drugi svedok.....	6
(iii) Treći svedok	6
B. SUBJEKTIVNO OBELEŽJE KRIVIČNOG DELA	6
V. POVLAČENJE KNJIGE S INTERNET STRANICE OPTUŽENOG.....	8
VI. ODMERAVANJE KAZNE	8
A. ARGUMENTI STRANA U POSTUPKU.....	8
1. <i>Amicus</i> tužilac	8
2. Optuženi.....	9
B. PRAVO VEZANO ZA ODMERAVANJE KAZNE	9
C. ZAKLJUČCI	9
VII. DISPOZITIV	10

I. ISTORIJAT POSTUPKA

1. Dana 10. oktobra 2008. godine tužilaštvo je u predmetu *Tužilac protiv Vojislava Šešelja* (dalje u tekstu: predmet *Šešelj*) podnelo poverljivi i *ex parte* "Zahtev tužilaštva na osnovu pravila 77 u vezi s nepoštovanjem zaštitnih mera" (dalje u tekstu: Zahtev), u kojem je, između ostalog, tražilo izdavanje naloga umesto optužnice kako bi protiv Vojislava Šešelja (dalje u tekstu: optuženi) pokrenulo krivični postupak zbog nepoštovanja Suda, na osnovu pravila 77(D)(ii) Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik). Zahtev je prvobitno podnet Pretresnom veću III, koje postupa u predmetu *Šešelj* (dalje u tekstu: Pretresno veće u predmetu *Šešelj*). Dana 29. oktobra 2008. godine predsednik Međunarodnog suda naložio je da ovo Veće rešava po Zahtevu.

2. Dana 21. januara 2009. godine Veće je izdalo nalog umesto optužnice (dalje u tekstu: Optužnica), u kojem se optuženi po jednoj tački tereti za nepoštovanje Suda, kažnjivo prema pravilu 77(A)(ii) Pravilnika, jer je "svesno i hotimično ometao sprovođenje pravde tako što je [...] obelodanjivao poverljive informacije, svesno time kršeći naloge kojima su odobrene zaštitne mere" u vezi sa svedocima (dalje u tekstu, zajedno: zaštićeni svedoci) i jer je "obelodanio delove pismene izjave" u knjizi čiji je autor (dalje u tekstu: knjiga).¹

3. Dana 11. februara 2009. godine Bruce MacFarlane, Q.C, imenovan je za *amicus curiae* tužioca u ovom predmetu (dalje u tekstu: *amicus* tužilac).²

4. Dana 3. marta 2009. godine optuženi je podneo zahtev za izuzeće sudije Carmela Agiusa, koji je zaveden 27. marta.³ Dana 2. aprila sudija Agius odlučio je da se povuče kako bi se obezbedio pravičan i ekspeditivan postupak.⁴ Dana 3. aprila predsednik je dodelio sudiju Iaina Bonomyja radi postupanja u predmetu.⁵

¹ Odluka po navodu o nepoštovanju Suda, 21. januar 2009. godine, javna verzija, str. 7-8.

² Dokazni predmet br. P7, Odluka vršioca dužnosti sekretara od 11. februara 2009. godine.

³ V. Nalog o podnošenju zahteva, 25. mart 2009. godine.

⁴ V. Odluka po zahtevu za izuzeće sudije i nalog kojim se zamenjuje sudija u predmetu koji se vodi pred Pretresnim većem, 3. april 2009. godine, str. 3, gde se upućuje na Izveštaj o Zahtevu Vojislava Šešelja za izuzeće sudije Agiusa iz predmeta br. IT-03-67-R77.2, koji je sudija Kwon podneo predsedniku Suda u skladu s pravilom 15(B)(i) (Pretresno veće je bilo mišljenja da izveštaj na osnovu pravila 15(B)(i) predsedniku treba da podnese neki drugi sudija, a ne sudija Agius, tadašnji predsedavajući sudija Pretresnog veća II).

⁵ Odluka po zahtevu za izuzeće sudije i nalog kojim se zamenjuje sudija u predmetu koji se vodi pred Pretresnim većem, 3. april 2009. godine.

Prevod

5. Na prvom stupanju pred Sud, održanom 6. marta 2009. godine, optuženi se izjasnio da nije kriv i odlučio da se sam brani.⁶ Statusna konferencija održana je 7. maja 2009. godine, a suđenje je počelo 29. maja 2009. godine, nakon kratke prepretrեսne konferencije, održane istog dana.

6. Tokom suđenja nije pozvan nijedan svedok. *Amicus* tužilac je kao dokaze predočio 32 dokazna predmeta, od kojih je 25 uvršteno pod pečatom.⁷ Dana 3. juna 2009. godine optuženi je u prilog svojoj usmenoj argumentaciji podneo pet novinskih članaka.⁸

II. MERODAVNO PRAVO

7. Iako ovlašćenja Međunarodnog suda u vezi s nepoštovanjem Suda nisu izričito definisana u Statutu, čvrsto je uvreženo da Međunarodni sud raspolaže inherentnom nadležnošću, koja proizlazi iz njegove pravosudne funkcije, da obezbedi neometano vršenje nadležnosti koja mu je izričito poverena Statutom i zaštitu svojih osnovnih pravosudnih funkcija.⁹ Međunarodni sud, kao takav, poseduje inherentno ovlašćenje da se bavi ponašanjem koje ometa njegovo sprovođenje pravde.¹⁰

8. U pravilu 77(A) Pravilnika identifikovani su oblici ponašanja koji podpadaju pod inherentnu nadležnost Međunarodnog suda. Ta odredba ovlašćuje Međunarodni sud za sledeće:

(A) Vršeći svoja inherentna ovlašćenja, Međunarodni sud može proglasiti krivim za nepoštovanje suda one koji svesno i hotimično ometaju sprovođenje pravde, uključujući svako lice:

- (i) koje svedoči pred većem, a uporno odbija da odgovori ili ne odgovara na pitanje,
- (ii) koje obelodani informacije koje se odnose na taj postupak, svesno time kršeći nalog veća,
- (iii) koje se bez opravdanog razloga ogлуši na nalog da stupi pred veće ili veću dostavi dokumente,
- (iv) koje preti svedoku, zastrašuje ga, na bilo koji način mu nanese štetu ili mu ponudi mito ili na drugi način utiče na svedoka koji svedoči ili je svedočio ili će svedočiti u postupku pred većem ili na potencijalnog svedoka; ili
- (v) koje preti bilo kojem licu, zastrašuje ga, ponudi mu mito ili na drugi način nastoji da na njega primeni prinudu, s namerom da to lice spreči u ispunjavanju njegove obaveze proistekle iz naloga sudije ili veća.

⁶ Prvo stupanje pred Sud, T. 2, 9 (6. mart 2009. godine); v. takođe T. 14 (7. maj 2009. godine) (o pitanju samozastupanja).

⁷ T. 42 (29. maj 2009. godine).

⁸ V. takođe Nalog o zavodenju podneska br. 419 optuženog, 9. jun 2009. godine.

⁹ *Tužilac protiv Tadića*, predmet br. IT-94-1-A-R77, Presuda o navodima protiv prethodnog pravnog zastupnika Milana Vujina, 31. januar 2000. godine (dalje u tekstu: Presuda u predmetu *Vujin*), par. 13; *Tužilac protiv Aleksovskog*, predmet br. IT-95-14/1-AR77, Presuda po žalbi Ante Nobila na Odluku o nepoštovanju Suda, 30. maj 2001. godine (dalje u tekst: Presuda po žalbi u predmetu *Nobilo*), par. 36.

¹⁰ Presuda u predmetu *Vujin*, par. 13. V. takođe *ibid.*, par. 18, 26(a); Presuda po žalbi u predmetu *Nobilo*, par. 30.

Prevod

9. U ovom predmetu optuženi se tereti za nepoštovanje Međunarodnog suda na osnovu pravila 77(A)(ii) jer je obelodanio informacije vezane za postupke na Međunarodnom sudu, čime je svesno prekršio nalog veća. Obelodanjivanje informacija u smislu ovog pravila uključuje objavljivanje identiteta svedoka tamo gde su odobrene zaštitne mere kako bi se sprečilo takvo obelodanjivanje.¹¹ Obelodanjivanje uključuje prosljeđivanje poverljivih informacija nekoj trećoj strani, kao i njihovo uvrštavanje u neku publikaciju, kao što su novine ili knjiga. Pored toga, činom obelodanjivanja neke konkretne informacije mora se objektivno prekršiti neki usmeni ili pismeni nalog pretresnog ili Žalbenog veća.¹² Element *mens rea* za ovaj vid nepoštovanja Suda jeste znanje lica koje se tereti za nepoštovanje Suda da se obelodanjivanjem neke konkretne informacije krši nalog veća. Taj element je zadovoljen na osnovu dokaza da je on zaista znao za taj nalog, koji se može izvesti na osnovu niza okolnosti. Žalbena veće je bilo mišljenja da puki nehat, koji se sastoji u propustu da se proveri da li je donet neki nalog o zaštitnim merama za nekog konkretnog svedoka, ne može nikako da predstavlja nepoštovanje Suda.¹³ Međutim, ono je takođe bilo mišljenja da hotimično zanemarivanje ili bezobzirni nemar u odnosu na činjenicu da postoji nalog kojim su za nekog svedoka određene zaštitne mere predstavljaju postupanje koje je dovoljno kažnjivo da bi se moglo smatrati nepoštovanjem Suda.¹⁴

10. Iz teksta pravila 77(A) vidi se da je svesno i hotimično ometanje sprovođenja pravde posledica obelodanjivanja informacija vezanih za postupke na Međunarodnom sudu, čime je svesno prekršen neki nalog veća.¹⁵ Stoga se od da tužilaštva ne traži da dodatno pokaže da je do takvog ometanja zaista došlo.¹⁶

¹¹ Presuda po žalbi u predmetu *Nobilo*, par. 40(c). Žalbena veće je govorilo o tri različita tipa ponašanja koji, prema anglosaksonskom pravu, predstavljaju nepoštovanje suda, uključujući "objavljivanje identiteta svjedoka u slučaju kada su za mjere zajamčene kako bi se izbjeglo takvo obelodanjivanje, uz znanje da te mjere postoje i uz konkretnu namjeru da se osujeti njihov učinak, pri čemu se nepoštivanje suda ne temelji na kršenju naloga kojim se jamče zaštitne mjere, nego na činjenici da je obelodanjivanje omelo provođenje pravde". *Ibid.*, gde se upućuje na predmet *Attorney-General v Leveller Magazine Ltd*, per Lord Diplock (par. 452), Lord Russell (par. 467-468) i Lord Scarman (par. 471-472). V. takođe *Tužilac protiv Domagoja Margetića*, predmet br. IT-95-14-R77.6, Presuda po navodima o nepoštivanju Suda, 7. februar 2007. godine, par. 15.

¹² *Tužilac protiv Ivice Marijačića i Markice Rebića*, predmet br. IT-95-14-R77.2, Presuda, 10. mart 2006. godine (dalje u tekstu: Presuda u predmetu *Marijačić i Rebić*), par. 17.

¹³ Presuda po žalbi u predmetu *Nobilo*, par. 45.

¹⁴ *Ibid.*, par. 45, 54.

¹⁵ V. takođe *Tužilac protiv Miloševića, Postupak protiv Koste Bulatovića zbog nepoštovanja Suda*, predmet br. IT-02-54-R77.4, Odluka u vezi s nepoštovanjem Suda, 13. maj 2005. godine, par. 17. U odluci po žalbi na ovu odluku Žalbena veće je zaključilo da Pretresno veće nije pogrešilo u ovom konkretnom delu svoje odluke. *Tužilac protiv Miloševića*, predmet br. IT-02-54-A-R77.4, Odluka po interlokutornoj žalbi u postupku protiv Koste Bulatovića zbog nepoštovanja Međunarodnog suda, 29. avgust 2005. godine, par. 40.

¹⁶ Presuda u predmetu *Marijačić i Rebić*, par. 19.

III. ARGUMENTACIJA

A. Amicus tužilac

1. Stvarno obeležje

11. *Amicus* tužilac tvrdi da “svako lice razumnih intelektualnih sposobnosti” koje pročita knjigu može da identifikuje zaštićene svedoke,¹⁷ jer je ona puna podataka o zaštićenim svedocima “na osnovu kojih se može utvrditi njihov identitet”.¹⁸ On tvrdi da se tri zaštićena svedoka mogu prepoznati na osnovu toga što su u knjizi objavljeni opsežni i detaljni lični podaci o svakom od njih.

2. Subjektivno obeležje

12. *Amicus* tužilac tvrdi da je optuženi znao da su zaštićeni svedoci zaštićeni i da je dao konkretna uputstva da se knjiga sastavi onako kako jeste. Optuženi je nameravao i planirao da obezbedi da se pseudonim i ime zaštićenih svedoka ne nađu zajedno na istom mestu u knjizi.¹⁹

B. Optuženi

1. Stvarno obeležje

13. Optuženi je i pre i tokom suđenja priznao da je on autor knjige i da je dao uputstva za njenu pripremu.²⁰

14. Što se tiče težine navedenog krivičnog dela, optuženi tvrdi da bi veoma mali broj ljudi imao vremena da “pročita celu knjigu od 1.200 strana [samo] da bi se obelodanila imena zaštićenih svedoka”.²¹ On ističe da knjiga nije bila namenjena široj javnosti²² i da niko ne bi bio u stanju da identifikuje zaštićene svedoke ako, pre čitanja, ne dobije neku vrstu indikacije.²³ Optuženi dalje tvrdi da je na postupcima koji se vode na Međunarodnom sudu često moguće identifikovati zaštićenog svedoka na osnovu predmeta njegovog svedočenja.²⁴ Optuženi takođe tvrdi da su se zaštićeni svedoci nekoliko puta pojavili u javnosti i davali intervjue za štampu koristeći svoja prava imena i da su u tim prilikama obavestavali javnost o informacijama koje su prethodno iznosili

¹⁷ T. 46 (29. maj 2009. godine); v. takođe *ibid.*, T. 51-52 (29. maj 2009. godine).

¹⁸ T. 39, 46, 51-52 (29. maj 2009. godine); v. takođe *ibid.*, T. 53-54 (29. maj 2009. godine) (delimično zatvorena sednica).

¹⁹ T. 50 (29. maj 2009. godine).

²⁰ Dokazni predmet br. P32, T. 29-30 (7. maj 2009. godine). Optuženi je izjavio sledeće: “Ne samo da prihvatam da sam autor te knjige, nego sam veoma ponosan što sam autor te knjige. Veoma sam zadovoljan što sam autor te knjige [...]. Dakle, to je nesporna činjenica.” T. 36 (29. maj 2009. godine).

²¹ T. 93 (29. maj 2009. godine).

²² T. 98 (29. maj 2009. godine).

²³ T. 96-97 (29. maj 2009. godine).

²⁴ T. 92 (29. maj 2009. godine).

Prevod

tužilaštvu u predmetu *Šešelj* (dalje u tekstu: tužilaštvo u predmetu *Šešelj*).²⁵ Prema tvrdnji optuženog, Zahtev je samo jedan u nizu pokušaja tužilaštva u predmetu *Šešelj* da ga proglasi krivim za nepoštovanje Suda kako bi moglo da mu nametne branioca.²⁶

2. Subjektivno obeležje

15. Optuženi tvrdi da njegova namera nije bila da obelodani imena zaštićenih svedoka, već da "u javnosti raskrinka jednu zaveru" u vezi s nekim događajima navedenim u Optužnici kojom se tereti u predmetu *Šešelj*.²⁷ On objašnjava da je ta knjiga, u stvari, "elaborat" priložen uz jedan od njegovih podnesaka, koji je potom odlučio da objavi.²⁸

16. Optuženi dalje tvrdi da imena zaštićenih svedoka nije obelodanio u svrhu njihovog zastrašivanja.²⁹ S tim u vezi, optuženi iznosi argument da bi, da je želeo da zastrašuje svedoke, "naložio [...] da neko napiše pamflet, da se pamflet štampa na 10-20 strana i pusti u promet".³⁰

IV. ODGOVORNOST OPTUŽENOG

A. Stvarno obeležje krivičnog dela

(a) Da li su u vreme objavljivanja knjige bile na snazi odluke ili nalozi o zaštitnim merama za zaštićene svedoke?

17. Veće je proučilo pismene i usmene odluke kojima su za zaštićene svedoke u predmetu *Šešelj* odobrene zaštitne mere.

18. Dana 13. marta 2003. godine Pretresno veće u predmetu *Šešelj* je zaključilo da je opravdano da se javnosti ne obelodanjuje propratni materijal koji je optuženom dostavljen kao prilog Optužnici usled izuzetnih okolnosti vezanih za bezbednost žrtava i svedoka.³¹

19. Shodno tome, Veće se uverilo da je knjiga objavljena nakon što su donete odluke kojima su odobrene zaštitne mere za dotične svedoke i da je, prema tome, obelodanjivanje identiteta zaštićenih svedoka u javnosti bilo zabranjeno.

²⁵ T. 95 (29. maj 2009. godine).

²⁶ T. 100-101 (29. maj 2009. godine); V. takode T. 96 (29. maj 2009. godine).

²⁷ T. 37 (29. maj 2009. godine).

²⁸ T. 87-88 (29. maj 2009. godine).

²⁹ T. 105 (29. maj 2009. godine).

³⁰ T. 99 (29. maj 2009. godine).

³¹ Dokazni predmet br. P3, predmet *Šešelj*, Odluka po zahtevu optužbe za izdavanje naloga o neobelodanjivanju, 13. mart 2003. godine, str. 3, par. 3.

(b) Da li je u knjizi otkriven identitet zaštićenih svedoka?

20. Kao što je opisano dalje u tekstu, u knjizi se za svedoke navodi da su zaštićeni svedoci u predmetu *Šešelj* i daje detaljan prikaz ličnih podataka o svakom od svedoka.

(i) Prvi svedok

21. Veće se uverilo van razumne sumnje da se na osnovu informacija sadržanih u knjizi, posmatranih u celini, svedok može identifikovati i da su time prekršene odluke Pretresnog veća u predmetu *Šešelj*.

(ii) Drugi svedok

22. Veće se uverilo van razumne sumnje da se na osnovu informacija sadržanih u knjizi, posmatranih u celini, svedok može identifikovati i da je time prekršena odluka Pretresnog veća u predmetu *Šešelj*. Pored toga, Veće napominje da se u knjizi od reči do reči citiraju brojni paragrafi iz njegove poverljive izjave i konkretno navodi da ti paragrafi potiču iz izjave koju je taj svedok dao tužilaštvu. Veće se uverilo van razumne sumnje da objavljivanje izjave svedoka predstavlja kršenje odluke Pretresnog veća u predmetu *Šešelj*.

(iii) Treći svedok

23. Veće se uverilo van razumne sumnje da se na osnovu informacija sadržanih u knjizi, posmatranih u celini, svedok može identifikovati, čime su prekršene odluke Pretresnog veća u predmetu *Šešelj*.

B. Subjektivno obeležje krivičnog dela

24. Što se tiče pitanja da li je optuženi znao da informacije sadržane u knjizi u vreme njenog objavljivanja podležu nalogima ili odlukama o zaštiti koje je doneo Međunarodni sud, Veće napominje da su odluke kojima su odobrene zaštitne mere bile dokumenti *inter partes* i da je optuženi prisustvovao pretresu na kojem su svedocima dodeljene dodatne zaštitne mere.

25. Veće dalje napominje da je izjava jednog od zaštićenih svedoka obelodanjena optuženom 17. marta 2003. godine, kao deo propratnog materijala. Iz potvrde na engleskom i B/H/S jeziku, koja je optuženom uručena zajedno s tim propratnim materijalom, vidi se, između ostalog, da ta izjava svedoka nije javni dokument. Predstavnik Sekretarijata izvestio je da optuženi nije potpisao potvrdu uz obrazloženje da ona nije napisana na jeziku koji on razume, ali da je, uopšteno govoreći, prihvatio uručeni materijal. Dana 25. novembra 2005. godine, optuženom su obelodanjeni materijali kao "zamena propratnog materijala" uz Modifikovanu izmenjenu optužnicu. Taj materijal

Prevod

uključivao je izjavu svedoka, a na potvrdi koju je potpisao optuženi bilo je ponovo naglašeno, i na engleskom i na B/H/S, da ta izjava nije javni dokument.

26. Prema tome, optuženi je bio svestan zaštitnih mera odobrenih za zaštićene svedoke i poverljivog statusa izjave svedoka. To što je optuženi "striktno naložio [svojim] saradnicima da u elaboratu nigde ne bude pomenuto ime zaštićenih svedoka" potvrđuje da je on znao za zaštitne mere koje su za njih određene.³² Shodno tome, Veće se uverilo van razumne sumnje da je optuženi znao da je izdavanjem knjige obelodanio informacije na osnovu kojih se može utvrditi identitet zaštićenih svedoka.

27. Po mišljenju Veća, Šešeljeva tvrdnja da je motiv za izdavanje knjige bio da "u javnosti raskrinka[...] jednu zaveru" irelevantna je za ovu diskusiju, kao i njegova tvrdnja da *amicus* tužilac nije dokazao da je on nameravao "da obelodani[...] imena zaštićenih svedoka u svrhu zastrašivanja".³³ Veće ponovo naglašava da jedini element *mens rea* koji je potreban za oblik počinjenja nepoštovanja Suda za koji se optuženi tereti prema pravilu 77(A)(ii) jeste svest lica koje se tereti za nepoštovanje Suda da je svojim obelodanjivanjem neke konkretne informacije prekršilo nalog veća. Prema tome, od *amicusa* tužioca se nije tražilo da pokaže da je optuženi nameravao da zastraši zaštićene svedoke obelodanjivanjem njihovog identiteta. Optuženi je tokom suđenja izneo i argument da *amicus* tužilac nije izveo dokaze koji ukazuju na to da je nekom od zaštićenih svedoka zaista bilo prećeno ili da je neko zastrašivan otkako je objavljena knjiga.³⁴ Međutim, optuženi se ne tereti na osnovu pravila 77(A)(iv). Pored toga, Veće napominje da je, za potrebe utvrđivanja da li je neki optuženi odgovoran jer je pretio nekom svedoku, zastrašivao ga ili na drugi način uticao na njega na osnovu pravila 77(A)(iv) Pravidnika, nevažno da li je svedok *zaista* bio predmet pretnji, zastrašivanja ili uticanja.³⁵

28. Valja primetiti da to što lica u javnosti mogu povremeno utvrditi ko je neki zaštićeni svedok koji svedoči na Međunarodnom sudu, uprkos korišćenju pseudonima i drugih zaštitnih mera, ne opravdava obelodanjivanje poverljivih informacija u knjizi koju objavi neko od optuženih na Međunarodnom sudu. Optuženi je bio dužan da obezbedi da informacije sadržane u knjizi ni eksplicitno ni implicitno ne otkriju identitet zaštićenih svedoka.

29. Jedan od pet članaka koji govore u prilog tvrdnji da su ime, prezime i zanimanje jednog od zaštićenih svedoka već bili dostupni javnosti pre objavljivanja knjige jeste intervju s pomenutim svedokom. U članku se uopšte ne pominje pseudonim koji je svedoku dodeljen u predmetu *Šešelj*.

³² T. 88 (29. maj 2009. godine).

³³ T. 105 (29. maj 2009. godine).

³⁴ T. 95 (29. maj 2009. godine).

Prevod

Prema tome, ovaj članak ne potkrepljuje tvrdnju optuženog da je identitet ovog zaštićenog svedoka bio dostupan javnosti pre objavljivanja knjige. Veće stoga smatra da ovaj novinski članak nije od uticaja na njegov raniji zaključak da je optuženi znao da je Pretresno veće u predmetu *Šešelj* dodelilo ovom svedoku pseudonim i da je u knjizi hotimično objavio informacije koje otkrivaju njegov identitet kao svedoka pred Međunarodnim sudom. Isto tako, ni ostala četiri članka koje je podneo optuženi ne utiču na raniji zaključak Veća.

30. Shodno tome, Veće se uverilo van razumne sumnje da je optuženi, kad je objavio knjigu, znao da time obelodanjuje informacije na osnovu kojih se tri lica mogu identifikovati kao zaštićeni svedoci na Međunarodnom sudu i da je, prema tome, to učinio hotimično, znajući da time krši odluke Pretresnog veća.

V. POVLAČENJE KNJIGE S INTERNET STRANICE OPTUŽENOG

31. U Optužnici podignutoj 21. januara 2009. godine, Pretresno veće je uputilo *amicusa* tužioca da predloži redakcije knjige koje će, ako budu izvršene, sprečiti identifikovanje zaštićenih svedoka.³⁶ *Amicus* tužilac je podneo svoje predloge 18. maja 2009. godine.³⁷ S obzirom na stepen i obim redakcija knjige koje su potrebne da bi se onemogućilo dalje identifikovanje zaštićenih svedoka, Veće smatra da je opravdano naložiti da se knjiga u celosti povuče s internet stranice optuženog.

VI. ODMERAVANJE KAZNE

A. Argumenti strana u postupku

1. Amicus tužilac

32. *Amicus* tužilac tvrdi da su “postupci optuženog hotimični”. On je pokušao da prikrije imena svedoka, ali je istovremeno znao da će njihov identitet biti utvrđen pa ih je, “u tom smislu, izložio javnosti”.³⁸ *Amicus* tužilac tvrdi da pri odmeravanju kazne treba uzeti u obzir razmere dostupnosti knjige, a naročito činjenicu da “ceo svet može da je čita na internet stranici optuženog”.³⁹

33. *Amicus* tužilac ističe činjenicu da je zaštićenim svedocima dodeljena “veoma stroga zaštita” kao otežavajući faktor. Pored toga, *amicus* tužilac tvrdi da je namera optuženog bila da “pokuša da

³⁵ *Tužilac protiv Astrita Haraqije i Bajrusha Morine*, predmet br. IT-04-84-R77.4, Presuda po navodima o nepoštovanju Suda, 17. decembar 2008. godine (dalje u tekstu: Presuda u predmetu *Haraqija i Morina*), par. 18.

³⁶ Optužnica, javna verzija, par. 13.

³⁷ Podnesak tužioca u vezi s predloženim redakcijama, poverljivo, 18. maj 2009. godine.

³⁸ T. 84 (29. maj 2009. godine).

³⁹ T. 84 (29. maj 2009. godine).

Prevod

manipuliše svedocima ili ih zastraši tako što će ih izložiti javnosti”.⁴⁰ On tvrdi da u ovom predmetu treba izreći “strožu kaznu zatvora u okviru predviđenog raspona, imajući u vidu činjenice u predmetu”, kako bi se jasno stavilo do znanja da ovaj Međunarodni sud “ne toleriše ovakvu vrstu manipulacija i smicalica”.⁴¹

2. Optuženi

34. Optuženi tvrdi da su “sankcije u procesima za nepoštovanje suda [...] simbolične”, a u njegovom slučaju, “i smešne”, jer je on proveo već nekoliko godina u zatvoru. Optuženi pokazuje potpuni prezir svake sankcije.⁴²

B. Pravo vezano za odmeravanje kazne

35. Pravilo 77(G) Pravilnika predviđa da maksimalna kazna koja se može izreći licu proglašenom krivom za nepoštovanje Međunarodnog suda jeste kazna zatvora od najviše sedam godina ili novčana kazna od najviše EUR 100.000, ili oboje.

36. Član 24(2) Statuta i pravilo 101(B) Pravilnika propisuju faktore koje treba uzeti u obzir pri odmeravanju kazne, mada ti faktori ne predstavljaju “obavezujuća ograničenja za diskreciona ovlašćenja vijeća prilikom izricanja kazne”.⁴³ Najvažniji faktori koje treba uzeti u obzir pri određivanju primerene kazne u ovom predmetu jesu težina počinjenog nepoštovanja Suda i potreba za odvraćanjem drugih od ponavljanja takvog ili od sličnog ponašanja.⁴⁴ Veće je takođe razmotrilo postoje li otežavajuće i olakšavajuće okolnosti.

C. Zaključci

37. Veće zaključuje da to što su odluke u kojima su određene zaštitne mere u predmetu *Šešelj* namerno prekršene predstavlja ozbiljno ometanje sprovođenja pravde. Veće naročito uzima u obzir potencijalno negativan uticaj ponašanja optuženog na poverenje svedoka u mogućnost Međunarodnog suda da garantuje efikasnost zaštitnih mera u budućnosti. Poverenje javnosti u efikasnost naloga i odluka o zaštitnim merama je od apsolutno suštinskog značaja za uspešan rad Međunarodnog suda.⁴⁵ Pored toga, Veće uvažava potrebu da obeshrabri ovakvu vrstu ponašanja i da

⁴⁰ T. 84 (29. maj 2009. godine).

⁴¹ T. 85 (29. maj 2009. godine). *Amicus* tužilac je tvrdio da je proučio “praktično sve predmete vezane za nepoštovanje Suda vođene od 1999. do 2008. godine i da je u nekim slučajevima Veće izricalo novčanu kaznu, a u nekim kaznu zatvora u trajanju od tri, četiri i pet meseci.” T. 84 (29. maj 2009. godine).

⁴² T. 94 (29. maj 2009. godine) (“Šta mene sad briga za te sankcije?”).

⁴³ V. na primer, Presuda u predmetu *Haraqija i Morina*, par. 103; *Tužilac protiv Radislava Krstića*, predmet br. IT-98-33-A, Presuda, 19. april 2004. godine, par. 241-242.

⁴⁴ V. na primer, Presuda u predmetu *Haraqija i Morina*, par. 103; *Tužilac protiv Domagoja Margetića*, IT-95-14-77.6, Presuda po navodima o nepoštivanju Suda, 7. februar 2007. godine, par. 84.

⁴⁵ Presuda u predmetu *Marijačić i Rebić*, par. 50.

Prevod

preduzme sve moguće mere kojima će obezbediti da ni optuženi ni neko drugo lice ne ponove takvo ponašanje.

38. Shodno tome, Veće će izreći kaznu koja odgovara težini prekršaja i potrebi za odvraćanjem.
39. Posvetivši dužnu pažnju težini krivičnog dela i drugim gorepomenutim faktorima, Veće smatra da je u ovom predmetu primereno izreći jedinstvenu kaznu zatvora od petnaest meseci.

VII. DISPOZITIV

40. Iz gorenavedenih razloga, razmotrivši sve dokaze i argumente strana u postupku, na osnovu pravila 54 i 77 Pravilnika, Veće:

1. **PROGLAŠAVA** optuženog Vojislava Šešelja **KRIVIM** po jednoj tački za nepoštovanje Međunarodnog suda, kažnjivo prema pravilu 77(A)(ii) Pravilnika;
2. **IZRIČE** optuženom jedinstvenu kaznu zatvora od petnaest meseci; i
3. **NALAŽE** optuženom da se postara da njegova knjiga bude povučena s njegove internet stanice i da sekretaru do 7. avgusta 2009. godine podnese izveštaj o tome šta je preduzeo po tom pitanju.

Poverljiva i javna verzija ove Presude izdate su na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu se merodavnom smatra poverljiva verzija na engleskom.

sudija O-Gon Kwon, predsedavajući

sudija Kevin Parker

sudija Iain Bonomy

Dana 24. jula 2009.
U Hagu,
Holandija

[pečat Međunarodnog suda]